

Etapă județeană/sectoarelor municipiului București a olimpiadelor naționale școlare - 2019

**Probă scrisă
LIMBA LATINĂ
Clasa a VIII-a**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

CERTAMEN LUDICUM

SUBIECTUL I..... (40 de puncte)

Traduceți textul:

Amulius **quietus** regnat. Quamquam Vestalis erat, tamen Mars secreto filiam Numitoris amat. Post novem **menses** geminos parit. Rex in Tiberim alveum **cum pueris** iacit. Aquae fluminis ad ripam Romulum et Remum relinquunt. Lupa parvulos **invenit** et nutrit. Sic pueri in vita **manent**.

SUBIECTUL II..... (30 de puncte)

1. Analizați morfologic cuvintele subliniate: *quietus, menses, (cum) pueris, invenit, manent*. (10 puncte) N.B. Nu uitați forma de dicționar!

2. Scrieți verbele din textul de mai sus la modul indicativ, timpul imperfect, persoana a III-a, numărul plural. (8 puncte)

3. Omului îi este predestinat să fie o ființă(antică, caducă, eternă, imortală).

Completați ceea ce lipsește, folosind dicționarul latin și respectând logica enunțului. (2p)

4. Completați formele pronominale, utilizând numai pronume personale și adjective pronominale posesive:

..... *canticum*..... *audis*, *carmen*..... *recito*, *Vergilius poemata**recitat*. (10 p)

SUBIECTUL III.....(20 de puncte)

1. Scrieți în 20 de rânduri ce divinități sunt implicate, direct sau indirect, în legenda de mai sus, explicând funcția acestora în conturarea nucleului narativ. (Reperetele sunt termenii care se referă în vreun fel la o divinitate.) (10 puncte)

2. Venus a primit o scrisoare, dar lacrimile scurse pe scrisoare au alterat conținutul. Completați lacunele:

Dragă m.....,

Mi s-a întâmplat ceva groaznic. Știi că nu mă astâmpăr. Am săgetat din greșală pe Rhea Silvia cu săgeata de.....Și să vezi ce s-a întâmplat! Cum tocmai se uita la statuia impunătoare a zeului....., pe loc s-ade statuie. Ce mă fac? Ajută-mă! Transformă în om statuia, ca tână să nu mai sufere și să stea agățată nu de gâtul unei statui, ci de gâtul unui zeu. (10 p)

Al tău fiu,.....

Nota bene! Concurenții pot folosi dicționarul latin-român /latin – o limbă modernă.

Etapă județeană/sectoarelor municipiului București a olimpiadelor naționale școlare - 2019

**Probă scrisă
LIMBA LATINĂ
Clasa a IX-a**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

Subiectul I 40puncte

Oferiți o variantă de traducere în limba română:

Dificultăți majore în alianța dintre Caesar și treveri

Caesar cum legionibus expeditis quattuor et equitibus in fines Treverorum pervenit, quod¹ hi² neque ad concilia veniebant, neque imperio parebant Germanosque Thransrhenanos sollicitabant.

Apud Treveros duo de principatu inter se contendebant, Indutiomarus et Cingetorix. Hic ad Caesarem venit et suam suorumque amicitiam confirmat. At Indutiomarus equitatum peditatumque cogit, cives aetate ad bellum inutiles in silvam ingenti magnitudine, Arduenam, abdit et bellum parat.

(C.I. Caesar, *De bello Gallico*, V,2-4 și V, 3, 2-4, text adaptat)

¹quod = fiindcă

²hi (hic, haec, hoc-pronume demonstrativ) = aceștia

Subiectul II30 puncte

II.1 Analizați morfologic cuvintele subliniate în textul de mai sus: equitibus, suorumque, inutiles, abdit. 10 puncte

II.2 Identificați în text și scrieți pe foaia de concurs: 4 puncte

- a) un substantiv masculin în cazul ablativ, singular;
- b) un verb de conjugarea I la indicativ, imperfect;
- c) un adjectiv de genul feminin, în cazul ablativ, plural;
- d) un adjectiv pronominal posesiv;

II.3 Treceți la celălalt număr toate cuvintele flexibile din structura: [...] *neque ad concilia veniebant, neque imperio parebant* [...] punând verbele la indicativ viitor. 6puncte

II.4 Identificați în limba română câte trei cuvinte cu valori morfologice diferite (e.g. un verb, un substantiv și un adjectiv) ale căror etimon (cuvânt de origine) să fie tangunt și cives. 6 puncte

II.5 Rescrieți în spațiile libere cuvintele din paranteze la forma cerută de context. Notați soluțiile pe foaia de concurs, orientându-vă după traducerea din paranteză: 4 puncte

„_____ (deligo, -ěre), bone pastor, pinguem _____ (ovis, -is) e pecore _____ (tuus, -a, -um) et ad deae aram _____ (duco, -ěre)!”

[*Bunule păstor, alege o oaie grasă din turma ta și du-o la altarul zeiței!*]

Subiectul III 20 puncte

Citiți cu atenție pasajul în traducere din istoria romană a lui Titus Livius (I,18). Textul și sublinierea reprezintă un suport pentru cerințe.

„Mai curând cred că < ---- > avea din fire un suflet plin de virtuți și că a fost influențat în viață [...] de disciplina severă a vechilor sabini [...]”

1. Din text a fost eliminat (< ---- >) numele unui important rege latin. Identificați-l. 1 punct
2. Lămuriți în 20-25 cuvinte (*aproximativ două rânduri*) la ce se referă sintagma suflet plin de virtuți. .2 pt.
3. Notați pe foaia de concurs -coerent și sintetic- realizările acestui rege la nivel socio-politic, instituțional și religios. .. 12 puncte
4. Folosiți, unde este cazul, și terminologie latină aferentă. 2 puncte

NOTĂ: Calități de redactare în limba română 3 puncte

Nota bene! Concurenții pot folosi dicționarul latin-român /latin – o limbă modernă.

Etapă județeană/sectoarelor municipiului București a olimpiadelor naționale școlare - 2019

**Probă scrisă
LIMBA LATINĂ
Clasa a X-a**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

Subiectul I60 puncte

I.1 Oferiți o variantă de traducere în limba română: **40 puncte**

Caesar poruncește ca o parte din trupele din Provincie și rezervele pe care le adusese din Italia să se adune în țara helvilor, vecinii arvernilor.

His rebus comparatis, represso iam Lucterio et remoto, quod¹ intrare intra praesidia periculosum putabat, in Helvios proficiscitur. Etsi² mons Cevenna, qui Arvernos ab Helviis discludit, durissimo tempore anni, altissima nive iter impendebat, tamen discussa nive sex in altitudinem pedum atque ita viis patefactis summo militum sudore ad fines Arvernorum pervenit. Quibus oppressis inopinantibus, quod¹ se Cevenna ut³ muro munitos existimabant, ac ne singularem quidem⁴ umquam homini eo tempore anni semitae patuerant, equitibus imperat, ut⁵ quam⁶ latissime possint vagentur et quam⁶ maximum hostibus terrorem inferant. Celeriter haec fama ac nuntiis ad Vercingetorigem perferuntur; [...].

(C.I. Caesar, *De bello Gallico*, VII, 8)

1. quod - cauzal, pentru că
2. Etsi - deși
3. ut - ca
4. ne ... quidem- nici măcar
5. ut - ca să
6. quam - cât

I.2 Identificați în text, dacă există, și rescrieți pe foaia de concurs:**20 puncte**

- a) participialele absolute;.....12puncte
- b) un infinitiv cu funcție de subiect;.....2puncte
- c) un complement de agent;.....2puncte
- d) un complement indirect;.....2puncte
- e) un circumstanțial de timp;.....2puncte

Subiectul II.....30 puncte

Traduceți în limba latină: După ce s-a cunoscut (*cognoscere*) această situație (*res*), Caesar trimite (*mittere*) mai multe (*complures*) escadroane (*turma*) de călăreți (*eques*) acolo (*eodem*), la miezul nopții (*nox*); [...] În zori de zi (*lux*) poruncește (*iubere*) ca un mare număr (*numerus*) de vite (*impedimentum*) și de catări (*mulus*) să fie scos (*producere*) din tabără (*castra*) și să fie date jos (*detrahere*) de pe aceștia samarele (*stramentum*) și catârgii (*mulio*) cu căști (*cassis*), sub chip (*species*) de călăreții, să fie plimbați împrejur (*circumvehere*) pe dealuri (*collis*) [...] pentru păcăleală (*ostentatio*).

Nota bene! Concurenții pot folosi dicționarul latin-român /latin – o limbă modernă.

Etapa județeană/sectoarelor municipiului București a olimpiadelor naționale școlare - 2019

**Probă scrisă
LIMBA LATINĂ
Clasa a XI-a**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

I. Oferiți o variantă de traducere literară în limba română: (50 p.)

Caesar le arată generalilor săi cum se construiește o flotă de campanie

L. Domitio Ap. Claudio consulibus, discedens ab hibernis Caesar in Italiam, ut quotannis facere consuevit, legatis imperat quos legionibus praefecerat uti quam plurimas possent hieme naves aedificandas veteresque reficiendas curarent. Earum modum formamque demonstrat. Ad celeritatem onerandi subductionesque paulo facit humiliores quam quibus in nostro mari uti consuevimus, atque id eo magis, quod propter crebras commutationes aestuum minus magnos ibi fluctus fieri cognoverat; ad onera, ad multitudinem iumentorum transportandam paulo latiores quam quibus in reliquis utimur maribus. Has omnes actuarias imperat fieri, quam ad rem multum humilitas adiuvat. Ea quae sunt usui ad armandas naves ex Hispania apportari iubet. Ipse conventibus Galliae citerioris peractis in Illyricum proficiscitur [...].
(C. Iulius Caesar, *De bello Gallico*, V, 1)

II. Citiți cu atenție textul următor: (40 p.)

Quae nota domesticae turpitudinis non inusta vitae tuae est? Quod privatarum rerum dedecus non haeret in fama? Quae lubido ab oculis, quod facinus a manibus umquam tuis, quod flagitium a toto corpore afit? Cui tu adolescentulo, quem corruptelarum inlecebris inretisses, non aut ad audaciam ferrum aut ad lubidinem facem praetulisti? Quid vero? Nuper cum morte superioris uxoris novis nuptiis domum vacuefecisses, nonne etiam alio incredibili scelere hoc scelus cumulasti? Quod ego praetermitto et facile patior sileri, ne in hac civitate tanti facinoris inmanitas aut extitisse aut non vindicata esse videatur. Praetermitto ruinas fortunarum tuarum, quas omnis inpendere tibi proxumis Idibus senties; ad illa venio, quae non ad privatam ignominiam vitiorum tuorum, non ad domesticam tuam difficultatem ac turpitudinem sed ad summam rem publicam atque ad omnium nostrum vitam salutemque pertinent. Potestne tibi haec lux, Catilina, aut huius caeli spiritus esse iucundus, cum scias esse horum neminem, qui nesciat te pridie Kalendas Ianuarias Lepido et Tullo consulibus stetisse in comitio cum telo [...].
(M. Tullius Cicero, *In Catilinam*, I, 6)

„Ce stigmat al infamiei în viața de familie nu este întipărit cu fierul roșu în viața ta? Ce nelegiuire în viața privată nu e legată de faima ta? Ce patimă a fost vreodată străină de ochii tăi, ce crimă de mâinile tale, ce ticăloșie de toată ființa ta? Cărui tinerel, pe care l-ai prins în mrejele corupției, nu i-ai întins fierul pentru crimă sau nu i-ai luminat calea spre desfrâu? Dar ce? De curând, după ce prin otrăvirea primei tale soții ți-ai golit casa în vederea unei noi căsătorii, n-ai pus oare vârf acestei crime printr-o altă crimă de necrezut? Las la o parte acest lucru și îngădui cu ușurință să fie trecut sub tăcere, ca să nu pară că în acest oraș a existat grozăvia unei crime atât de mari sau că ea a rămas nepedepsită. Las la o parte ruina averii tale, pe care-o vei simți că apasă greu asupra ta în ziua scadenței datoriilor, care se apropie. Trec la acele lucruri care privesc nu rușinoasele tale vicii, nu încurcăturile tale financiare și necinstea casei tale, ci interesul suprem al republicii, viața și salvarea noastră, a tuturor. Această lumină a zilei, Catilina, sau aerul acestui cer pot ele oare să-ți fie plăcute, când știi că nu e niciunul dintre noi care să nu fi aflat că în ajunul calendelor lui ianuarie, în timpul consulatului lui Lepidus și Tullus, ai stat în for înarmat cu un pumnal?” (traducere de Aristotel Pârcălăbescu)

Redactați o analiză literară a fragmentului, concentrându-vă asupra următoarelor aspecte:

- elemente minimale de contextualizare a fragmentului în operă;
- construcția portretului lui Catilina și ilustrarea raportului viață privată – viață publică;
- identificarea cuvintelor-cheie și discutarea semnificației lor prin raportare la mesajul textului;
- argumentarea caracterului asianic sau/și atticist al textului (un argument referitor la conținutul/ideile din fragmentul dat și un argument referitor la forma/stilistica acestuia);
- identificarea a patru figuri de stil diferite și comentarea semnificației lor, prin raportare la ideile textului.

Ordinea și modalitatea integrării cerințelor în analiza literară sunt la alegerea concurentului; dezvoltarea lor în cadrul eseului este obligatorie.

Nota bene! Concurenții pot folosi dicționarul latin-român /latin – o limbă modernă.

Etapă județeană/sectoarelor municipiului București a olimpiadelor naționale școlare - 2019

**Probă scrisă
LIMBA LATINĂ
Clasa a XII-a**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

I. Oferiți o variantă de traducere literară în limba română: (50 p.)

Elogiul lui Pompei: succesul venit din cumpătare, nu din exces

Neque enim potest exercitum is continere imperator, qui se ipse non continet, neque severus esse in iudicando, qui alios in se severos esse iudices non vult. [...] Age vero: ceteris in rebus qua ille sit temperantia considerate. Unde illam tantam celeritatem et tam incredibilem cursum inventum putatis? Non enim illum eximia vis remigum aut ars inaudita quaedam gubernandi aut venti aliqui novi tam celeriter in ultimas terras pertulerunt; sed eae res quae ceteros remorari solent, non retardarunt: non avaritia ab instituto cursu ad praedam aliquam devocavit, non libido ad voluptatem, non amoenitas ad delectationem, non nobilitas urbis ad cognitionem, non denique labor ipse ad quietem.

(M. Tullius Cicero, *De imperio Cn. Pompei sive Pro lege Manilia*, 38-40)

II. Citiți cu atenție următoarele versuri:

Heu, vatum ignarae mentes! Quid vota furentem,
Quid delubra iuvant? Est mollis flamma medullas
interea et tacitum vivit sub pectore vulnus.
uritur infelix Dido totaque vagatur
urbe furens, qualis coniecta cerva sagitta,
quam procul incautam nemora inter Cresia fixit
pastor agens telis liquitque volatile ferrum
nescius: illa fuga silvas saltusque peragrat
Dictaeos; haeret lateri letalis harundo.
nunc media Aenean secum per moenia ducit
Sidoniasque ostentat opes urbemque paratam,
incipit effari mediaque in voce resistit;
nunc eadem labente die convivia quaerit,
Iliacosque iterum demens audire labores
exposcit pendetque iterum narrantis ab ore.

65 Ah, neștiutoare minți au profeții! La ce folosesc, când iubești
Nebunește, legămintele sfinte? La ce ajută templele? O dulce
Văpaie o mistuie-ntre timp și-o rană tăcută îi crește-n inimă.
Mistuită e nefericita Didona și rătăcește nebună prin tot orașul,
Ca o căprioară neprevăzătoare, pe care-un păstor, gonind-o
70 Prin pădurile Cretei, a străpuns-o de departe cu-o săgeată,
Lăsându-i în rană, fără să mai știe de ea, sprintenul fier.
Căprioara cutreieră-n fugă cretanele păduri și dumbrăvi,
Dar săgeata ucigașă rămâne înfiptă-n ea.
75 Uneori Didona îl ducea cu ea pe Enea prin mijlocul orașului
Ca să-i arate bogățiile feniciene și cetatea gata să-l primească;
Se pornea să vorbească, dar se oprea la mijlocul cuvântului.
Alteori îl poftea, pe înserate, la alte oștețe, precum primul,
Și, înnebunită, îl ruga arzător să-i mai povestească o dată
Nenorocirile Ilionului, pentru ca din nou să-i soarbă cuvintele.

Redactați o analiză literară a fragmentului, concentrându-vă asupra următoarelor aspecte: (40 p.)

- elemente minimale de contextualizare a fragmentului în operă;
- construcția imaginii erosului și încadrarea acestuia într-o tipologie;
- identificarea și comentarea rolului cuvintelor-cheie, în special a celor din aria semantică a nebuniei;
- ilustrarea relației zei – destin – iubire, din perspectiva mesajului textului (cf. versurile 65-66; 72-73);
- identificarea a patru figuri de stil diferite și comentarea semnificației lor, prin raportare la ideile textului.

Notă:

Ordinea și modalitatea integrării cerințelor în analiza literară sunt la alegerea concurentului; dezvoltarea lor în cadrul eseului este obligatorie. Nu vor fi punctate informațiile de ordin general decât în măsura în care clarifică ideile poetice din textul dat și nu înlocuiesc interpretarea propriu-zisă a acestuia.

Nota bene! Concurenții pot folosi dicționarul latin-român /latin – o limbă modernă.